

Brüssel, 29. november 2024
(OR. en)

16426/24

Institutsioonidevaheline
dokument:
2024/0311 (COD)

ENT 216
MI 993
CONSOM 339
COMPET 1178
CODEC 2257

ETTEPANEK

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	29. november 2024
Saaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2024) 561 final
Teema:	Ettepanek: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV, millega muudetakse direktiivi 2014/32/EL seoses elektrisõidukite elektritoiteallikate, surugaasitankurite ning elektri-, gaasi- ja soojusarvestitega

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2024) 561 final.

Lisatud: COM(2024) 561 final

Brüssel, 29.11.2024
COM(2024) 561 final

2024/0311 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV,

millega muudetakse direktiivi 2014/32/EL seoses elektrisõidukite elektritoiteallikate, surugaasitankurite ning elektri-, gaasi- ja soojusarvestitega

(EMPs kohaldatav tekst)

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

- **Ettepaneku põhjused ja eesmärgid**

Käesolev ettepanek on mõõtevahendite direktiivi 2014/32/EL¹ (edaspidi „mõõtevahendite direktiiv“) sihipärane tehniline muudatus. Mõõtevahendite direktiivis on uuesti sõnastatud kohaldamisala ja asjakohased olulised nõuded, mis kehtestati juba direktiiviga 2004/22/EÜ². Seega on need püsinud muutumatuna üle 20 aasta. See tähendab, et Euroopa roheline kokkulepe³ eesmärkide saavutamiseks vajalikud uued mõõtevahendid ei ole mõõtevahendite direktiiviga hõlmatud. See kehtib eelkõige elektrisõidukite elektritoiteallikate ja surugaasitankurite (nt vesiniku- ja maagaasitankurite) ning jahutusseadmete soojusarvestite kohta. Lisaks sellele ei käsitleta mõõtevahendite direktiivis elektri- ja gaasiarvestitega seoses digitaliseerimise (nutiarvestisüsteem) ega kodumajapidamistes kasutatavate uute gaaside (nt vesinik või muud taastuvatest energiaallikatest toodetud gaasid kui alternatiivid traditsioonilistele gaasidele) kasvavat rolli.

Selle tulemusena eeldatakse, et ühtlustatud nõuete puudumine teatavate mõõtevahendikategooriate suhtes toob kaasa lahknevate siseriiklike õigusaktide tekke ja seega ühtse turu killustumise. Selline killustatus põhjustab ettevõtjatele ja tarbijatele suuremaid kulusid. Peale selle võib see põhjustada viivitusi liidu majanduse rohe- ja digipöörde jaoks oluliste tehnoloogiate kasutuselevõtul.

Lisaks ei ole mõned mõõtevahendite direktiivi olulised nõuded (nt näidikute nõuded) enam tehnoloogianeutraalsed ja see takistab nüüdisaegsete lahenduste kasutamist ja hüvesid, mida see tarbijamugavuse ja tarbijakaitse seisukohast kaasa toob.

Eespool nimetatut arvesse võttes ja selleks, et vältida ühtse turu edasist killustumist, on vaja mõõtevahendite direktiivi sihipärast tehnilist muudatust.

Käesoleva ettepanekuga nähakse ette mõõtevahendite direktiivi kohaldamisala piiratud ajakohastamine (sealhulgas uued olulised nõuded selle laiendatud kohaldamisala arvestamiseks) ning mõne elektri- ja gaasiarvestitega seotud olulise nõude piiratud ajakohastamine.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Ettepanek ei mõjuta mõõtevahendite suhtes kohaldatavate muude liidu õigusaktide kohaldatavust.

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

Käesolev algatus on kooskõlas kehtivate liidu ühtlustamisaktidega, eelkõige uue õigusraamistikuga, ja täiendab neid.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/32/EL mõõtevahendite turul kättesaadavaks tegemist käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta (ELT L 96, 29.3.2014, lk 149, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2014/32/oj>).

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. märtsi 2004. aasta direktiiv 2004/22/EÜ mõõtevahendite kohta (ELT L 135, 30.4.2004, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2004/22/oj>).

³ COM(2019) 640 final.

Ettepanek aitab kiirendada rohe- ja digipööret kooskõlas Euroopa roheline kokkulepe ja Euroopa uue tööstusstrateegia eesmärkidega⁴.

Samuti aitab see edukalt rakendada keskkonnahoidliku liikuvuse kasutuselevõtu eeltingimuseks olevat alternatiivkütuste taristu määrust⁵ ja energiatõhususe direktiivi (EL) 2023/1791⁶.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

• Õiguslik alus

Ettepaneku õiguslik alus on Euroopa Liidu toimimise lepingu artikkel 114.

• Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)

Kooskõlas mõõtevahendite direktiivi põhjendusega 62 on mõõtevahendite direktiivi eesmärged parem saavutada liidu tasandil.

Liikmesriikide erinev reguleerimiskord tekitab ühtsel turul lahknevusi. Need põhjustavad täiendavaid kulusid ja halduskoormust ning loovad takistusi mõõtevahendite vabale ringlusele.

Elektrisõidukite elektritoiteallikate, surugaasitankurite, jahutusseadmete soojusarvestite ja nutiarvestite oluliste nõuete ühtlustamist, millega tagatakse nende vaba liikumine, on võimalik saavutada ainult liidu tasandil.

Ilma liidu tasandi meetmeteta jääb ühtne turg killustatuks ja uute siseriiklike õigusaktide väljatöötamise tõttu tekitab see liidus nende mõõtevahendite nõuete lahknevuse.

Seetõttu aitaks kõnealuste mõõtevahendite jaoks ühtlustatud õigusraamistiku loomine vältida erinevate õiguskordade tekkimist liidus ja parandada ühtse turu toimimist.

• Proportsionaalsus

Ettepanek on kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega, sest see ei lähe kaugemale sellest, mis on vajalik ühtse turu nõuetekohase toimimise eesmärkide saavutamiseks, nähes ette elektrisõidukite elektritoiteallikate, surugaasitankurite ja jahutusseadmete soojusarvestite ühtlustatud nõuded ning elektri ja gaasi nutiarvestite tehnika nüüdistaset arvesse võtvad nõuded.

• Vahendi valik

Et muudetav õigusakt on direktiiv, on asjakohane, et muutmisakt jõustub samas vormis.

⁴ COM(2020) 102 final ja COM(2021) 350 final.

⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. septembri 2023. aasta määrus (EL) 2023/1804, milles käsitletakse alternatiivkütuste taristu kasutuselevõttu ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2014/94/EL (ELT L 234, 22.9.2023, lk 1, <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1804/oj>).

⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. septembri 2023. aasta direktiiv (EL) 2023/1791, mis käsitleb energiatõhusust ja millega muudetakse määrust (EL) 2023/955 (ELT L 231, 20.9.2023, lk 1, <http://data.europa.eu/eli/dir/2023/1791/oj>).

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Praegu kehtivate õigusaktide järelhindamine või toimivuse kontroll**

Komisjon hindab direktiivi 2014/31/EL mitteautomaatkaalude⁷ ja mõõtevahendite turul kättesaadavaks tegemist käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta. Ilma et see ennetaks kõnealuse hindamise tulemusi, on käesolev ettepanek mõõtevahendite direktiivi tehniline muudatus, et kohandada seda tehnika arenguga, sest kõnealune direktiiv ei hõlma uusi mõõtevahendeid ega ole enam tehnoloogianeutraalne.

- **Konsulterimine sidusrühmadega**

Käesoleva ettepaneku koostamisel võeti arvesse tööd, mida on teinud Euroopa legaalmetroloogia koostööorganisatsioon (WELMEC), kuhu kuuluvad legaalmetroloogia eest vastutavad ELi ja EFTA liikmesriikide asutused.

Liikmesriike ja muid asjaomaseid sidusrühmi kutsuti osalema mõõtevahendite töörühma⁸ erakorralisel koosolekul, mis toimus 11. jaanuaril 2024 ja kus käsitleti nimetatud teemat. Neil paluti saata enne ja pärast koosolekut oma märkusi ja anda nõnda sellesse töösse oma panus. Liikmesriike ja muid asjaomaseid sidusrühmi kutsuti osalema veel ühel mõõtevahendite töörühma erakorralisel koosolekul, mis toimus 12. septembril 2024. Neil paluti saata enne ja pärast koosolekut oma märkusi ja anda nõnda sellesse töösse oma panus.

20. septembril 2024 avaldati platvormil „Avaldage arvamust!“ tagasisidekorje,⁹ kus kõigil huvitatud isikutel paluti anda tagasisidet kuni 18. oktoobrini 2024. Komisjon sai tagasisidekorjele 53 vastust:

- 5 riigiasutustelt,
- 35 ettevõtjalt ja ettevõtjate ühendustelt ning
- 13 muudelt isikutelt.

Saadud tagasisides kinnitati komisjoni poolt varem kindlaks tehtud probleeme, eelkõige vajadust ajakohastatud oluliste nõuete järele, mis toetavad nutiarvestite kasutuselevõttu, vajadust viidata mõõtevahendite direktiivi V lisas sõnaselgelt alalisvoolule, et võtta arvesse tehnoloogia arengut, vajadust ühtlustada elektrisõidukite laadimisjaamadele esitatavad metrooloogilised nõuded ELi tasandil ning nõuet lisada jahutusseadmed mõõtevahendite direktiivi VI lissasse.

- **Mõjuhindang**

Käesolevale ettepanekule ei ole lisatud mõjuhindangut, sest tegemist on üksnes mõõtevahendite direktiivi tehnilise ja sihipärase muudatusega, et kohandada seda tehnika arenguga.

⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/31/EL mitteautomaatkaalude turul kättesaadavaks tegemist käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta (ELT L 96, 29.3.2014, lk 107, <http://data.europa.eu/eli/dir/2014/31/oj>)

⁸ Mõõtevahendite töörühm (Working Group Measuring Instruments (E01349)): <https://ec.europa.eu/transparency/expert-groups-register/screen/expert-groups/consult?lang=en&groupID=1349>.

⁹ [Mõõtevahendid – ELi õigusnormide tehniline ajakohastamine \(europa.eu\)](https://www.europa.eu/press-room/en/infographic-metrology)

Mõõtevahendite direktiivi artikliga 47 on komisjonile antud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte. Selle õiguse kohaldamisala piirdub siiski mõõtevahendeid käsitlevate lisade täpsete muudatustega. Seega ei ole mõõtevahendite direktiiviga antud komisjonile asjakohaseid volitusi muuta mõõtevahendite direktiivi lisasid ja kohaldamisala üldisemalt ning kohandada seda tehnika arenguga.

- **Õigusnormide toimivus ja lihtsustamine**

Käesolev ettepanek aitab tootjatel, sealhulgas VKEdel vähendada toodete sertifitseerimise kulusid, sest nad peavad järgima ainult ühte ühtlustatud ELi õigusakti, selle asemel et arvestada kuni 27 riigi erinevaid nõudeid.

Väiksemad tootmiskulud toovad kaudselt kasu tarbijatele.

- **Põhiõigused**

Ettepanek vastab Euroopa Liidu põhiõiguste hartale.

4. MÕJU EELARVELE

Ettepanek ei nõua Euroopa Liidu eelarvest täiendavaid vahendeid.

5. MUU TEAVE

- **Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord**

Ettepanekuga ei muudeta mõõtevahendite direktiivis sätestatud järelevalve, hindamise ja aruandluse korda. Seega kasutatakse olemasolevaid mehhanisme ka lisatud mõõtevahendite jaoks.

- **Selgitavad dokumendid (direktiivide puhul)**

Ettepanek ei nõua selgitavaid dokumente selle ülevõtmise kohta.

- **Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus**

Käesolev ettepanek sisaldab järgmist.

- Tehnilised kohandused mõõtevahendite direktiivi I lisas, mis käsitleb kõigi direktiiviga hõlmatud mõõtevahendite suhtes kehtivaid olulisi nõudeid. Selle lisa kohandused mõjutavad üksnes mõõtevahendeid, mille suhtes kohaldatakse seda tehnilist muudatust.
- Tehnilised kohandused mõõtevahendite direktiivi IV lisas, mis käsitleb gaasiarvesteid ja leppekoguse mõõtureid, et võtta arvesse ulatuslikumat uute gaaside kasutamist ja nutiarvestite kasutuselevõttu.
- Tehnilised kohandused mõõtevahendite direktiivi V lisas, mis käsitleb aktiivelektrienergia arvesteid, et võtta arvesse tehnika arengut ja nutiarvestite kasutuselevõttu.
- Lisatakse uus Va lisa, mis sisaldab ühtlustatud olulisi nõudeid elektrisõidukite elektritoiteallikatele.
- Tehnilised kohandused mõõtevahendite direktiivi VI lisas, mis käsitleb soojusarvesteid, et lisada jahutusseadmete soojusarvestid.

- Lisatakse uus VIIa lisa, mis sisaldab ühtlustatud olulisi nõudeid surugaasitankuritele.

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV,

millega muudetakse direktiivi 2014/32/EL seoses elektrisõidukite elektritoiteallikate, surugaasitankurite ning elektri-, gaasi- ja soojusarvestitega

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 114,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust¹,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

- (1) Mõõtevahendeid käsitleva Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/32/EL² üks eesmärke on tagada siseturu nõuetekohane toimimine. Direktiivi 2014/32/EL artikli 6 kohaselt peavad kõnealuse direktiivi kohaldamisalasse kuuluvad mõõtevahendid vastama I lisas ja asjaomastes mõõtevahendeid käsitlevates lisades sätestatud olulistele nõuetele.
- (2) Direktiivi 2014/32/EL kohaldamisala ja sellega seotud olulised nõuded kehtestati juba direktiiviga 2004/22/EÜ³ ja sõnastati uuesti direktiivis 2014/32/EL. Seega on need püsinud muutumatuna üle 20 aasta. Vahepeal on turule toodud uusi mõõtevahendeid, mida direktiiv 2014/32/EL ei hõlma. See kehtib eelkõige elektrisõidukite elektritoiteallikate ja surugaasitankurite kohta, mis on olulised keskkonnahoidliku liikuvuse edukaks kasutuselevõtuks. Pealegi ei hõlma direktiiv 2014/32/EL jahutusseadmete soojusarvesteid. Lisaks sellele ei käsitleta mõõtevahendite direktiivis 2014/32/EL elektri- ja gaasiarvestitega seoses vesiniku ega muude gaaside kasutamist alternatiivina traditsioonilisematele gaasidele. Ka ei võimalda kõnealuse direktiivi nõuded täielikult ära kasutada eeliseid, mida pakub nutikas mõõtmine, millel on liidu kliimaeesmärkide saavutamisel oluline roll. Seepärast on asjakohane muuta direktiivi 2014/32/EL kohaldamisala ja kõnealuse direktiivi lisades sätestatud olulisi nõudeid, et võtta arvesse tehnika arengut.

¹ ELT C , , lk .

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/32/EL mõõtevahendite turul kättesaadavaks tegemist käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta (ELT L 96, 29.3.2014, lk 149, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2014/32/oj>).

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. märtsi 2004. aasta direktiiv 2004/22/EÜ mõõtevahendite kohta (ELT L 135, 30.4.2004, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2004/22/oj>).

- (3) Direktiivi 2014/32/EL I, IV, V ja VI lisa ei ole enam tehnoloogianeutraalsed, sest need ei sisalda olulisi nõudeid, mis vastavad tarbijatele paremat kaitset pakkuvatele uutele tehnoloogiatele, ning seetõttu tuleks neid muuta.
 - (4) Direktiivi 2014/32/EL I lisa tuleks muuta, et võtta arvesse gaasi ja elektri nutiarvestite kasutuselevõttu ning uusi mõõtevahendeid, mis on hõlmatud vastavate uute lisadega.
 - (5) Direktiivi 2014/32/EL IV lisa tuleks muuta, et võtta arvesse vesiniku ja muude gaaside kasvavat kasutamist alternatiivina traditsioonilisematele gaasidele ning gaasi nutiarvestite kasutuselevõttu.
 - (6) Muuta tuleks direktiivi 2014/32/EL V lisa, et võtta arvesse elektri nutiarvestite kasutuselevõttu.
 - (7) Direktiivile 2014/32/EL tuleks lisada uus Va lisa, et kehtestada elektrisõidukite elektritoiteallikate mõõtesüsteemide ühtlustatud olulised nõuded.
 - (8) Direktiivi 2014/32/EL VI lisa tuleks muuta, et lisada sinna jahutusseadmete soojusarvestid, et vältida selliste toodete lisasertifitseerimist riiklikul tasandil.
 - (9) Surugaaside (näiteks vesiniku ja maagaasi) laialdasema kasutamise tõttu tuleks direktiivile 2014/32/EL lisada uus VIIa lisa surugaasitankurite mõõtesüsteemide kohta.
 - (10) Käesoleva direktiivi eesmärk on tagada, et turul olevad mõõtevahendid täidaksid nõudeid, mis tagavad käesoleva direktiiviga hõlmatud avalike huvide kõrgetasemelise kaitse ning samal ajal ka siseturu toimimise. Liikmesriigid eraldi ei suuda seda eesmärki piisavalt saavutada, küll aga on see käesoleva direktiivi ulatuse ja toime tõttu paremini saavutatav liidu tasandil, sest liit saab võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Samas artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.
 - (11) Selleks et turustajad saaksid tarnida mõõtevahendeid, mis on turule lastud enne käesoleva direktiivi ülevõtmiseks võetud siseriiklike meetmete kohaldamise alguskuupäeva, on vaja ette näha mõistlik üleminekukord, mis võimaldab teha turul kättesaadavaks ja kasutusele võtta mõõtevahendeid, mis on direktiivi 2014/32/EL kohaselt turule lastud enne käesoleva direktiivi ülevõtmiseks võetud riiklike meetmete kohaldamise alguskuupäeva.
 - (12) Selleks et anda tootjatele piisavalt aega oma toodete kohandamiseks käesoleva direktiivi lisades sätestatud oluliste nõuetega, on vaja ette näha ka mõistlik üleminekukord, mis võimaldab teha turul kättesaadavaks ja kasutusele võtta mõõtevahendeid, mis on turule lastud kooskõlas riiklike sertifikaatidega või mille kohta on direktiivi 2014/32/EL alusel välja antud sertifikaat enne käesoleva direktiivi ülevõtmiseks võetud riiklike meetmete kohaldamise alguskuupäeva ning mis kuuluvad alates käesoleva direktiivi jõustumise kuupäevast direktiivi 2014/32/EL kohaldamisalasse.
 - (13) Seepärast tuleks direktiivi 2014/32/EL vastavalt muuta,
- ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Direktiivi 2014/32/EL muudetakse järgmiselt:

- (1) artikli 2 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Käesolevat direktiivi kohaldatakse mõõtevahendite suhtes, mis on määratletud mõõtevahendeid käsitlevas III–XII lisas (edaspidi „mõõtevahendeid käsitlevad lisad“), mis puudutavad veearvesteid (MI-001), gaasiarvesteid ja leppekoguse mõõtureid (MI-002), aktiivelektrienergia arvesteid (MI-003), elektrisõidukite elektritoiteallikate mõõtesüsteeme (MI-003a), soojusarvesteid (MI-004), kestva dünaamilise toimimisega mõõtesüsteeme vedelike (välja arvatud vesi) koguse mõõtmiseks (MI-005), surugaasitankurite mõõtesüsteeme (MI-005a), automaatkaale (MI-006), taksomeetreid (MI-007), materiaalmõõte (MI-008), dimensioonimõõtevahendeid (MI-009) ja heitgaasianalüsaatoreid (MI-010).“;

- (2) I lisa muudetakse vastavalt käesoleva direktiivi I lisale;
- (3) IV lisa muudetakse vastavalt käesoleva direktiivi II lisale;
- (4) V lisa muudetakse vastavalt käesoleva direktiivi III lisale;
- (5) lisatakse Va lisa vastavalt käesoleva direktiivi IV lisale;
- (6) VI lisa muudetakse vastavalt käesoleva direktiivi V lisale;
- (7) lisatakse VIIa lisa vastavalt käesoleva direktiivi VI lisale.

Artikkel 2

1. Erandina direktiivi 2014/32/EL artikli 7 lõikest 2 ei takista liikmesriigid selliste mõõtevahendite turul kättesaadavaks tegemist ja kasutuselevõttu, mis on kooskõlas direktiivi 2014/32/EL [väljaannete talitus, palun lisada kuupäev: üks päev enne käesoleva direktiivi jõustumist] kehtiva versiooniga ja mis on turule lastud enne [väljaannete talitus, palun lisada kuupäev: [24 kuud] pärast käesoleva direktiivi jõustumise kuupäeva].
2. Erandina direktiivi 2014/32/EL artikli 7 lõikest 2 jäävad direktiivi 2014/32/EL alusel välja antud sertifikaadid ja riiklikud sertifikaadid, mis hõlmavad mõõtevahendeid, mis kuuluvad direktiivi 2014/32/EL kohaldamisalasse alates [väljaannete talitus, palun lisada kuupäev: käesoleva direktiivi jõustumise kuupäev] ja mis on turule lastud enne [väljaannete talitus, palun lisada kuupäev: 24 kuud pärast käesoleva direktiivi jõustumise kuupäeva], kehtima kuni nende kehtivusaja lõpuni ja igal juhul mitte kauem kui [väljaannete talitus, palun lisada kuupäev: 12 aastat pärast käesoleva direktiivi jõustumise kuupäeva].

Artikkel 3

1. Liikmesriigid võtavad vastu ja avaldavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt [väljaannete talitus: lisada konkreetne kuupäev, mis saabub 12 kuud pärast käesoleva direktiivi jõustumist]. Nad edastavad kõnealuste normide teksti viivitamata komisjonile.

Liikmesriigid kohaldavad neid norme alates [väljaannete talitus: palun sisestada konkreetne kuupäev, mis saabub 24 kuud pärast käesoleva direktiivi jõustumist].

Kui liikmesriigid need meetmed vastu võtavad, lisavad nad nendesse meetmetesse või nende meetmete ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.
2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas vastuvõetud põhiliste riigisiseste õigusnormide teksti.

Artikkel 4

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 5

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel,

*Euroopa Parlamendi nimel
eesistuja*

*Nõukogu nimel
president*